

CZU 343.575

DOI 10.5281/zenodo.7885582

Iurie LARII,
dr., prof. univ.
PhD,
University Professor

Marian NUCU,
dr.
PhD

TRAFICUL ILICIT DE DROGURI: TENDINȚE CRIMINOLOGICE ȘI AMENINȚĂRI LA ADRESA SECURITĂȚII POPULAȚIEI

În conținutul acestui articol sunt reflectate pericolul și tendințele criminologice ale traficului ilicit de droguri, precum și amenințările respectivului fenomen la adresa securității statelor și a populației. Astfel, se constată că tendința esențială a fenomenului studiat se manifestă prin existența unui număr tot mai mare de infracțiuni legate de circulația ilegală a drogurilor. Această tendință este caracteristică atât pentru Republica Moldova și România, cât și pentru alte state ale lumii. Traficul de droguri este nu doar o amenințare reală a securității publice, ci și o pârghie financiară consistentă care facilitează ascensiunea spre puterea politică. Prin urmare, prevenirea și combaterea traficului ilicit de droguri a reprezentat și reprezintă la nivel național și internațional o problemă socială complexă, ale cărei modalități de manifestare, repercusiuni și moduri de soluționare trebuie să intereseze atât factorii instituționali ai statelor, cât și opinia publică, din cauza faptului că este un fenomen deosebit de grav și periculos atât pentru sănătatea populației, cât și pentru stabilitatea economico-socială și buna dezvoltare a instituțiilor democratice ale statelor.

Cuvinte-cheie: trafic ilicit de droguri, tendințe criminologice, securitate publică, securitate a populației.

ILLCIT DRUG TRAFFICKING: CRIMINOLOGY TRENDS AND THREATS TO THE SECURITY OF THE POPULATION

The content of this article reflects the danger and criminological trends of illicit drug trafficking, as well as the threats of that phenomenon to the security of states and the population. Thus, it is found that the essential trend of the studied phenomenon is manifested by the existence of an increasing number of crimes related to the illegal circulation of drugs. This trend is characteristic both for the Republic of Moldova and Romania, as well as for other countries of the world. Drug trafficking is not only a real threat to public security, but also a consistent financial lever that facilitates the rise to political power. Therefore, the prevention and combating of illicit drug trafficking represented and still represents at the national and international level a complex social problem, whose ways of manifestation, repercussions and ways of solving must interest both the institutional factors of the states and the public opinion, due to the fact that it is a particularly serious and dangerous phenomenon both for the health of the population and for the economic and social stability, as well as for the good development of the democratic institutions of the states.

Keywords: illicit drug trafficking, criminological trends, public security, population security.

Introducere. În condițiile crizei societății moderne au cunoscut o răspândire largă diverse fenomene sociale negative, printre care se evidențiază și infracțiunile legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice. Situația traficului și consumului ilicit de droguri devine în prezent tot mai complexă din mai multe considerente, între care deschiderea frontierelor între multe țări, mutațiile de ordin politic și economic, apariția unui tip de consumatori care dispun de resurse financiare importante pentru achiziționarea drogurilor, creșterea cererii și ofertei pentru majoritatea substanțelor aflate sub control internațional, schimbările culturale aduse de globalizare și de rapiditatea mijloacelor de comunicații etc.

În ultimii ani, flagelul drogurilor reprezintă fenomenul cel mai complex, profund și tragic al lumii contemporane, în condițiile în care, anual, miliarde de dolari și sute de mii de oameni sunt angrenați în acest mariaj al morții, numit „Traficul și consumul ilicit de droguri” [1, p. 7]. În perspectiva anilor viitori, amploarea acestui fenomen este deosebit de îngrijorătoare și din cauza faptului că nu există o statistică clară și precisă a producției, traficului, ofertei, consumului și numărului celor decedați din cauza drogurilor.

Urmează de menționat și faptul că creșterea interesului criminal față de substanțele narcotice și psihotrope este înregistrată practic în toate țările lumii, manifestându-se în special din a doua jumătate a secolului trecut. La nivel mondial, traficul ilicit de droguri a devenit una din direcțiile prioritare ale criminalității organizate, care aduce venituri enorme legalizate ulterior în cele mai diverse forme.

Conținut de bază. Astăzi traficul ilicit de droguri a căpătat un caracter global și a devenit un obstacol serios în dezvoltarea social-economică, politică și culturală a societății moderne. Este unanim recunoscut faptul că consumul substanțelor narcotice și circulația ilegală a acestora au un impact negativ asupra sănătății oamenilor, distrugându-le viața și familiile, compromițând dezvoltarea armonioasă a personalității, generând criminalitate și acte de corupție.

Astfel, circulația ilegală a substanțelor

narcotice erodează economia și sfera socială, sporește nivelul criminalității, descompune bazele morale ale societății, afectează tânăra generație și provoacă multiple conflicte sociale. În același timp, fenomenul respectiv poate fi apreciat și ca o amenințare serioasă la adresa securității naționale.

Consumul de droguri și problemele asociate acestuia continuă să se răspândească în majoritatea regiunilor lumii, transformând unele zone în puncte roșii pe harta degradării sistemului social. Menținerea la un nivel constant a cererii de droguri sau chiar creșterea acesteia au determinat orientarea și preocuparea grupurilor de crimă organizată către producția și traficul acestor substanțe, activități din care se obțin venituri importante într-un timp scurt [3, p. 5].

Drogurile, sub felurile lor înfățișări, au constituit încă din cele mai vechi timpuri un însoțitor permanent al spiritualității umane. Astfel, ele au constituit un fenomen transcendent al cărui origine se pierde în negura timpului, apariția lor fiind învăluită, chiar și până în zilele noastre, într-un adevărat nimb de legende și superstiții. În acest sens, renumitul botanist și ecologist francez Jean-Marie Pelt aprecia că „în afara comunității de viață și de limbă, popoarele se exprimă prin tradiții, ritualuri și credințe proprii, astfel încât și utilizarea drogului constituie un element esențial al culturilor ancestrale, la fel ca și versul ori formula magică ce conferă sens misterios și sacru diferitelor culturi” [4, p. 21].

În prezent, traficul ilicit de droguri este o activitate criminală foarte lucrativă, cu caracter supranațional, care acționează în conformitate cu legile economiei de piață, având drept scop imediat alimentarea centrelor de consum și, ca finalitate, obținerea unor enorme beneficii, ceea ce presupune, în mod justificat, interesul statului de a-și orienta, în mod cât mai eficient, propria politică în lupta antidrog, pentru apărarea sănătății propriilor cetățeni și salvarea valorilor sociomorale [1, p. 1].

În măsura în care cultivatorii, producătorii, transportatorii, furnizorii, distribuitorii și consumatorii de droguri provin din toate regiuni-

nile lumii, comerțul cu droguri a devenit o componentă esențială a crimei organizate. Efectele globalizării se resimt puternic și în acest domeniu, de exemplu comprimatele de Ecstasy fabricate în Europa sunt vândute și în America de Nord, în Asia de Sud-Est și în Oceania, în timp ce cocaina produsă în America de Sud face obiectul unui trafic intens către Europa, uneori chiar pe rutele ce trec prin Africa de Vest [5, p. 9].

Reieșind din considerentele sus-menționate, combaterea traficului ilicit de droguri a reprezentat și reprezintă la nivel național și internațional o problemă socială complexă, ale cărei modalități de manifestare, repercusiuni și moduri de soluționare interesează atât factorii instituționali ai statelor, cât și opinia publică, din cauza faptului că este un fenomen deosebit de grav și periculos atât pentru sănătatea populației, cât și pentru stabilitatea economico-socială și buna dezvoltare a instituțiilor democratice ale statelor.

În prezent, producția și consumul de droguri au cunoscut o explozie extraordinară, rezultată din profiturile obținute în urma traficului ilicit de către structurile criminale organizate. Vechile locuri geografice unde se cultivau plante din care se obțineau droguri au atras atenția traficantilor care au preluat această practică, transformând-o într-o activitate profitabilă.

Traficul ilicit de droguri este strâns legat de alte forme grave de criminalitate, precum traficul de migranți, traficul de persoane, falsificarea cărților de credit, constituind în același timp și o importantă sursă de finanțare a unor activități deosebit de violente și distructive în care sunt implicate organizațiile teroriste și rețelele de crimă organizată. Infractorii implicați în traficul ilicit de droguri adoptă o abordare din ce în ce mai profesionistă și se adaptează cu flexibilitate la noile condiții geopolitice, juridice, economice și tehnologice, utilizând structuri antreprenoriale și combinând activitățile de afaceri ilegale cu cele comerciale legitime. În același timp, aceștia sunt pregătiți să acționeze prin orice mijloace pentru a-și atinge obiectivele, recurgând la amenințări sau la acte de violență împotriva persoanelor și a bunurilor, căutând să-și exercite influ-

ența în vederea manipulării oamenilor politici, a oamenilor de afaceri și a autorităților publice, cu principalul scop al maximizării profiturilor și al obținerii puterii.

Metoda de operare a rețelelor infracționale implicate în traficul de droguri se caracterizează prin specializare, diviziunea muncii și compartimentare. Profiturile ilegale sunt reinvestite în noi activități infracționale sau injectate în activități comerciale licite pentru spălarea banilor și crearea paravanului legal. Prin toate aceste îndeletniciri se caută câștigarea de influență și construirea unui monopol criminal [3, p. 9].

Analizele efectuate în ultima perioadă de timp de majoritatea organizațiilor internaționale și de autoritățile naționale specializate în domeniul combaterii traficului ilicit de droguri scot în evidență faptul că structurile criminale cu caracter transnațional în domeniul drogurilor își intensifică în mod constant activitățile, cucerind în permanență noi regiuni și teritorii destinate cultivării și producerii de stupefiante, perfecționându-și rutele de traficare și modalitățile de livrare a drogurilor.

În Africa, Asia și America Latină, spre exemplu, banii obținuți din vânzarea ilicită a drogurilor sunt folosiți la achiziționarea armelor și la sprijinirea războiului și a rebeliunii. Regiunea montană situată la nordul frontierei dintre Thailanda, Birmania și Laos, cunoscută sub numele de „Triunghiul de Aur”, a fost acaparată de traficanții de droguri. Culturile mari au putut exista datorită zonei semisălbatică, a populației seminomade precum și inaccesibilității zonei din cauza vegetației sălbatice de junglă. Toate eforturile autorităților de a împiedica culturile de mac opiaceu au fost sortite eșecului. Aceasta s-a întâmplat din cauza sărăciei populației care supraviețuiește din punct de vedere economic de pe urma acestor culturi, obținând venituri foarte mici, însă sigure în comparație cu sumele finale rezultate din traficul de droguri [6, p. 29].

Instabilitatea politică și militară, precum și sărăcia în care se află populația a permis traficantilor de droguri să stăpânească și zona cunoscută deja sub denumirea de „Semiluna de

Aur”, ce cuprinde Afganistanul, Pakistanul și Iranul. Aici populația seminomadă, care se bucură de obținerea unor venituri sigure din traficul ilicit de droguri, cultivă pe suprafețe mari macopiaceu și canabis, pe care traficanții le transformă în renumita „heroină persană” [6, p. 29].

Altă țară puternic afectată de invazia drogurilor și creșterea numărului de consumatori a devenit India. Întinsa suprafață a teritoriului, lungimea frontierelor maritime și terestre nu au permis autorităților să efectueze un control sever asupra circulației. Handicapul a fost imediat speculat de traficanții de droguri care la început au folosit India ca țară de tranzit pentru drogurile aduse din „Triunghiul de Aur”, după care s-au orientat către populație, numărul consumatorilor crescând continuu.

Față de acest fenomen distructiv din punct de vedere social, și nu numai, organismele internaționale au reacționat încercând să-și perfecțeze un sistem de luptă unitar. Având în vedere evoluția fenomenului traficului și consumului ilicit de droguri pe plan mondial, aceasta a influențat manifestarea genului respectiv de infracționalitate și în țara noastră. Astfel, România, dar și Republica Moldova, s-a preocupat permanent de îndeplinirea obligațiilor pe care și le-a asumat prin semnarea convențiilor internaționale, adaptându-și în acest sens legislația, fiind vorba despre Convenția din 1988 contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, Convenția unică asupra stupefiantelor din 1961, modificată prin protocolul din 1972, Convenția Națiunilor Unite din 1971 asupra substanțelor psihotrope etc. Instrumentele bilaterale privind Acordul Comun din 2003 privind extrădarea între Uniunea Europeană și Statele Unite și de Asistență Reciprocă au fost încheiate în 2007. Acestea au fost ratificate de ambele țări, dar încă nu au intrat în vigoare. Legislația română privind precursorii este în conformitate cu legislația specifică a Uniunii Europene. De asemenea, România este parte la Convenția ONU împotriva Criminalității Transnaționale Organizate, la cele trei protocoale adiționale și la Convenția ONU împotriva Corupției [7, p. 13 și urm.; 8, p. 47].

România prezintă interes din ce în ce mai mare pentru rețelele de traficare a drogurilor, în special a hașișului provenit din Africa și a co-cainei traficată din America de Sud spre Europa Occidentală.

Traficul de droguri are statutul de amenințare la adresa securității naționale, pârgăia financiară a acestui fenomen facilitând ascensiunea spre puterea politică. În urma evenimentelor din decembrie 1989 care au facilitat deschiderea totală a frontierei de stat, România, datorită poziției sale geografice, a devenit un segment important de traficare a drogurilor, fiind inclusă în așa-numita „Rută Balcanică” de traficare a heroinei dinspre Turcia spre piețele occidentale, prin trei variante din totalul de cinci existente ale acestei rute: 1) Turcia (Istanbul) – România (Constanța, pe Marea Neagră – București – zona subcarpatică spre vest – Arad) – Ungaria – Slovacia – Cehia – Germania – Olanda; 2) Turcia – Bulgaria – România (Vama Ruse – Giurgiu – București – zona subcarpatică spre vest – Arad) – Ungaria – Austria – Germania – Olanda; 3) Turcia – Bulgaria – România – Ucraina – Polonia – Germania [9].

În Raportul strategic internațional privind controlul stupefiantelor (INCSR) se precizează că „România nu este o sursă majoră de droguri ilicite, ci servește ca țară de tranzit pentru narcotice, aflată pe ruta consacrată a Balcanilor de Nord, care este folosită pentru transportul derivatelor opiacee, precum opiu, baza de morfină și heroină – din Afganistan către Europa Centrală și de Vest” [9].

Capitala este zona principală pentru traficul și consumul de droguri. De aceea au fost intensificate programele orientate către consumatorii de heroină și de droguri sintetice, iar poliția și autoritățile guvernamentale au modernizat metodele de colectare a datelor și au înregistrat creșteri ale capturilor de droguri.

Pentru transportul terestru, se recurge atât la vehicule de marfă, cât și la cele de pasageri. Totuși drogurile, în primul rând heroina, sunt aduse în țară prin portul Constanța – la bordul unor nave comerciale – și pe la granița cu Republica Moldova, dar sunt introduse și prin aeroporturile

internaționale ale țării. Odată ajunse în România, drogurile sunt dirijate fie către nord-vest, prin Ungaria, fie spre vest, prin Serbia. Poliția estimează că 80% din drogurile care intră în România ajung în Europa de Vest [10, p. 216].

România se află, de asemenea, pe o rută de tranzit aflată în plină dezvoltare care merge în sens invers, dinspre Europa Occidentală și de Nord către Est. O mare cantitate din substanțele chimice precursore tranzitează România dinspre Țările Europei de Vest către Turcia.

Din păcate, nici o regiune a globului pământesc unde situația geografică și social-politică au permis, nu a scăpat de prezența traficantilor de droguri, care la prețuri mici reușesc cultivarea și transformarea culturilor în droguri ilicite pentru consum, după care le comercializează la prețuri exorbitante, profiturile fiind foarte mari. În consecință, consumul de droguri pune în pericol din ce în ce mai frecvent una din principalele valori ale omenirii – viața omului. În fiecare an, în întreaga lume, milioane de familii suportă consecințele consumului de droguri. Prin urmare, traficanții de droguri pot fi considerați criminali în serie, aceștia distrugând viețile oamenilor, flagelul extinzându-se de la o persoană la alta, în special în rândul tinerei generații.

Concluzii. Reieșind din caracteristicile criminologice ale traficului ilicit de droguri, constatăm că tendința esențială a narcotismului ca fenomen social negativ se caracterizează prin existența unui număr tot mai mare de infracțiuni legate de circulația drogurilor. Această tendință este inerentă narcotismului atât în România și Republica Moldova, cât și în alte state ale lumii. Astfel, numărul acestor infracțiuni în ultima perioada de timp a crescut aproximativ de 3 ori; proporția acestor fapte penale în structura generală a criminalității a crescut de la 11,5% până la 16,5%.

O atare tendință este însoțită de o serie de alte tendințe negative. Printre ultimele, cele mai clar și obiectiv exprimate sunt: 1) sporirea gradului de pericol public al infracțiunilor legate de traficul ilicit de droguri; 2) apariția și dezvoltarea rapidă a drogurilor noi și, ca urmare, creșterea numărului și diversității tipurilor de substanțe

narcotice; 3) răspândirea cultivării plantelor narcotice în zone izolate fizic; 4) implicarea unui număr tot mai mare de persoane în consumarea sistematică a substanțelor narcotice; 5) consolidarea gradului de organizare a acestor categorii de infracțiuni; 6) extinderea limitelor traficului ilicit de droguri la nivel internațional; 7) crearea și majorarea numărului laboratoarelor clandestine de producere a drogurilor; 8) perfecționarea metodelor și sporirea permanentă a numărului de rețele de comercializare a stupefiantelor prin prisma magazinelor ilegale și semiilegale, destinate sau adaptate pentru traficul de droguri; 9) creșterea numărului de cazuri de achiziționare a drogurilor, inclusiv furtul acestora din instituțiile medicale și farmaceutice; 10) perfecționarea metodelor de camuflare din partea funcționarilor corupți a organizatorilor și a altor participanți la traficul ilicit de droguri; 11) gradul foarte înalt de camuflare a metodelor de spălare, legalizare a surselor dobândite în urma traficului ilicit de droguri; 12) creșterea nivelului și gradului de latență a infracțiunilor legate de circulația ilicită a drogurilor.

În ceea ce privește tendința de *sporire a gradului de pericol public al infracțiunilor legate de traficul ilicit de droguri*, aceasta se exprimă, mai întâi de toate, prin creșterea numărului general al infracțiunilor din categoria vizată, a proporției infracțiunilor comise în scopul comercializării substanțelor narcotice și, în cele din urmă, a numărului de persoane condamnate la pedeapsa cu închisoare. De asemenea, gradul de pericol public al acestor infracțiuni mai poate fi constatat și prin elucidarea dimensiunilor referitoare la cantitatea totală de droguri aflate în circulație și retrase (confiscate) de către organele de drept abilitate în acest sens.

Apariția și dezvoltarea rapidă a drogurilor noi, inclusiv creșterea semnificativă a numărului și diversității tipurilor de substanțe narcotice, rezultă din actualizările periodice ale Listei de stupefiante (substanțe narcotice și substanțe narcotice medicamentoase) completată de Comitetul internațional pentru controlul asupra drogurilor al ONU, dar și din cadrul normativ național care se realizează permanent la

standardele internaționale.

Răspândirea cultivării plantelor narcotice în unele zone izolate fizic este confirmată de descoperirea sistematică, prin intermediul fotografiilor cosmice și aeriene, a culturilor acestor plante din diferite spații bine camuflate (izolate) ale globului pământesc.

Tendința *atragerii unui număr tot mai mare de persoane în consumarea sistematică a substanțelor narcotice* se manifestă prin creșterea numărului de persoane care suferă de narcomanie și care utilizează efectiv droguri. Majorarea permanentă a numărului de persoane care suferă de narcomanie este fixat și în statistica oficială a multor state, iar numărul în creștere al persoanelor consumatoare de droguri reiese din sondajul lucrătorilor medicali ai dispensarelor narcologice și personalului organelor de drept specializat în prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri.

Consolidarea gradului de organizare a infrafracțiunilor la regimul drogurilor se exprimă prin comasarea grupurilor și altor structuri infracționale, crearea sindicatelor, cartelurilor, întărirea disciplinei intragrupale, coeziunea membrilor, compatibilitatea acțiunilor acestora, înăsprirea metodelor de influență asupra celor care încalcă regulile de conduită în grupuri, punerea sub control strict a grupurilor, organizațiilor criminale, sindicatelor și cartelurilor de persoane care au comis infracțiuni legate de traficul drogurilor etc.

Extinderea limitelor traficului ilicit de droguri la nivel internațional se manifestă prin metoda contrabandei cu substanțe narcotice, acestea fiind răspândite ulterior practic în toate statele lumii. Această tendință, ca și cea precedentă, este înregistrată în urma livrărilor controlate de droguri și a sondajului experților în domeniu (funcționarii organelor de drept și cei ai structurilor vamale).

Crearea și creșterea numărului laboratoarelor clandestine de producere a drogurilor, inclusiv îmbunătățirea modalităților de comercializare a stupefiantelor și apariția noilor metode de răspândire a acestora, se observă foarte clar din datele oferite de organele de drept abi-

litate cu competențe de prevenire și combatere a traficului ilicit de droguri, care denotă creșterea anuală a numărului laboratoarelor respective și a magazinelor (camuflate ca vânzători de parfum, tutun, alcool etc.) sau a altor rețele comerciale specializate în traficul (comercializarea) ilicit de substanțe narcotice.

Creșterea numărului de cazuri de achiziționare a drogurilor, inclusiv furtul acestora din instituțiile medicale și farmaceutice, este demonstrată de datele statisticii oficiale. În plus, este înregistrată creșterea numărului de cazuri de eliberare printr-o prescripție medicală a mai multor doze de substanțe narcotice decât era indicat; deseori sunt constatate falsificări în pregătirea documentelor de distrugere a flacoanelor cu pulbere după utilizarea medicamentelor care conțin substanțe narcotice etc.

Tendința *perfecționării metodelor de camuflare a organizatorilor și a altor participanți la traficul ilicit de droguri* este evidențiată grație diferitor sondaje ale experților în domeniu (funcționari ai organelor de drept specializați în sfera prevenirii și combaterii narcotismului), care raportează că în ultimii ani crește tot mai mult numărul solicitărilor din partea înalților funcționari de a reduce pedeapsa penală sau chiar scutirea de aceasta a persoanelor împotriva cărora sunt inițiate cauze penale în baza comiterii diferitor infracțiuni legate de traficul ilicit al drogurilor.

Sporirea gradului de camuflare a metodelor de legalizare a surselor dobândite în urma traficului ilicit de droguri se manifestă prin existența unei mari diversități de metode „de spălare” a veniturilor respective, fapt care creează dificultăți serioase în identificarea surselor primare de obținere a acestora. În prezent, se delimitează utilizarea concomitentă a trei acțiuni de legalizare a veniturilor obținute pe cale infracțională. Prima acțiune constă în plasarea banilor în instituțiile financiare sau comerțul cu amănuntul, cu conversia lor imediată în alte valute sau prin transfer în străinătate. A doua acțiune presupune creșterea numărului de tranzacții, efectuate deseori în mai multe țări, pentru a împiedica urmărirea originii venituri-

lor obținute ilegal. Ultima fază a „spălării banilor” constă în integrarea veniturilor de origine criminală sub forma unor investiții în activități economice, cu scopul de a da „banilor murdari” aspectul de legalitate.

Tendința creșterii latenței infracțiunilor de trafic ilicit al drogurilor este urmărită în baza diferitor studii realizate atât de organizațiile din sfera științei și inovării, cât și de cele negu-

vernamentale. Tendințele conturate sunt unice nu doar pentru Republica Moldova și România, ci și pentru majoritatea țărilor lumii. În esență, aceste tendințe reflectă pericolul social sporit al flagelului narcomaniei pentru întreaga omenire, fapt care a generat o atenție sporită din partea comunității mondiale, care încearcă să i-a măsuri tot mai consistente în vederea prevenirii și combaterii fenomenului vizat.

BIBLIOGRAFIE

BIBLIOGRAPHY

1. Alecu. Gh. Incriminarea traficului și consumului ilicit de droguri. Constanța: Ed. Euro-polis, 2004.
2. Alecu. Gh. Mijloace juridice, strategii și programe destinate prevenirii criminalității create de traficul și consumul ilicit de droguri. În: https://www.google.md/?gws_rd=ssl#q=MIJLOACE+JURIDICE%2C+STRATEGII+%C5%9E+PROGRAME+DESTINATE+PREVENIRII+CRIMINALIT%C4%82%C5%A2II+CREATE+DE+TRAFICUL+%C5%9E+CONSUMUL+ILICIT+DE+DROGURI
3. Țone Cătălin et al. Drogurile și crima organizată. Craiova: Ed. Sitech, 2009.
4. Pelt Jean-Marie. Drogues et plantes magiques. Paris: Editeur Horizons de France, 1971.
5. Țone Cătălin. Drogurile – tentații și pasiuni ucigașe. Craiova: Ed. Sitech, 2010.
6. Ștefan. C.E. Flagelul drogurilor. București: Ed. Cernaprint, 2006.
7. Boroi A., Neagu N., Sultănescu. V.R. Infracțiuni prevăzute de Legea nr. 143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri. București: Ed. Rosetti, 2001.
8. Bercheșan V., Pletea. C. Drogurile și traficanții de droguri. Pitești: Ed. Paralela 45, 1998.
9. Raportul strategic internațional privind controlul stupefiantelor (INCSR), prezentat la 27 februarie 2009 (www.ana.gov.ro).
10. Stancu. E. Tratat de Criminalistică. Ediția a IV-a. București: Ed. Universul Juridic, 2008.

DESPRE AUTORI

Iurie LARII,

doctor în drept, profesor universitar,
Catedra „Drept penal și criminologie”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: iulari72@gmail.com,
ORCID ID: 0000-0003-4277-535X

Marian NUCU,

doctor în drept,
Inspectoratul de Poliție
al Județului Constanța, România
e-mail: tutankamon_great@yahoo.com
ORCID ID: 0009-0001-4720-3273